

Mishnah Shekalim, chapter 6

משנה שקלים פרק ו

(1) There were thirteen shofrot [shofar shaped, narrow on top and wide on the bottom] collection chests, thirteen tables and thirteen prostrations [in the Temple]. The house of Rabban Gamliel and the house of Rabbi Hanania, deputy of the priests, would prostrate themselves [in] fourteen [places]. And where was this additional prostration? Opposite the wood [storage] chamber for they had a tradition from their fathers that the Ark [the staff of Aharon, the jar of manna and the flask of anointing oil] were hidden [by King Yoshiyahu in the underground chambers built by Shlomo HaMelekh] there.

שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי שׁוֹפְרוֹת, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי שְׁלֶחָנוֹת, שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵי הַשְּׁתַחֲוִיּוֹת, הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. שָׁל בֵּית רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְשָׁל בֵּית רַבִּי חַנְּנִיאֵ סָגֵן הַכֹּהֲנִים הָיוּ מִשְׁתַּחֲוִיִּין אַרְבַּע עֶשְׂרֵה. וְהֵיכָן הָיְתָה יְתָרָה, כַּנְּגַד דִּיר הָעֵצִים, שָׁכֵן מִסֵּרַת בְּיָדָם מֵאַבֹּתֵיהֶם שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן נִגְנָז: בַּמְעֵשֶׂה בְּכֶהֵן אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְעַסֵּק, וְרָאָה הַרְצָפָה שֶׁהָיָה מִשְׁנֵה מַחְבְּרוֹתֶיהָ. בָּא וְאָמַר לְחֻבְרוֹ. לֹא הִסְפִּיק לְגַמֵּר אֶת הַדְּבָר עַד שֶׁיִּצְתָה נִשְׁמָתוֹ, וַיֵּדְעוּ בִּיחֹד שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן נִגְנָז: ג וְהֵיכָן הָיוּ מִשְׁתַּחֲוִיִּים, אַרְבַּע בְּצִפּוֹן, וְאַרְבַּע

(2) It once happened that a priest who [was disqualified by a blemish] was occupied with his duties [of cleaning out wormy pieces of wood] noticed that the floor [stone, at his location] was different from the others [and surmised that this was the entrance to the hidden underground chambers]. He came to tell his friend, but before he had time to finish his words his soul departed. They then knew for certain that the Ark was hidden there.

(3) And where did they prostrate themselves [the previously mentioned thirteen

רבנו עובדיה מברטנורא

א שלשה עשר שופרות. תיבות צרות מלמעלה ורחבות מלמטה עקומות כעין שופר מפני הרמאים שלא יוכלו להכניס ידן לתוכן להראות עצמן כאילו נותנין לתוכן ונוטלין מתוכן. ולקמן מפרש למה שלשה עשר שופרות ושלשה עשר שלחנות, ובאיזה מקום מונחים: **שלש עשרה השתחויות.** לקמן מפרש היכן היו: **כנגד דיר העצים.** לשכה ששם היום אוצרים כל עצי המערכה, והיא היתה במקצוע מזרחית צפנית של עזרת נשים: **שם הארון נגנז.** שיאשיהו המלך צוה וגוזהו למטה במשמוניות עקומות ועקלקלות שבנה שלמה בזמן שבנה את הבית וידע שסופו ליחרב והיינו דכתיב בדברי הימים (ב לה) ביאשיהו, ויאמר ללוין המבינים (וגו') תנו את ארון הקודש בבית אשר בנה שלמה וגו', ועמו נגנז מטה אהרן, וצנצנת המן, וצלוחית של שמן המשחה: **ב שהיה מתעסק.** במלאכתו, מתליע את העצים. ובעל מום היה ומלאכתו של בעלי מומין להכין עצים למערכה וכל עץ שנמצא בו תולעת פסול למזבח: **שהיא משונה.** לא היתה האבן שוה לשאר אבני הרצפה, והבין שנסתלקה משם והחזרה: **ביחוד.** בבירור: **ג והיכן היו משתחוים.** שלש עשרה השתחויות דתנן לעיל, היכן היו

times]? Four in the north, four in the south, three in the east and two in the west, opposite the thirteen gates [of the Temple Courtyard]. The southern gates which were close to the west, [which were] the upper gate [located on the highest point of the Temple Mount which sloped from east to west], the gate of the fuel [through which wood was brought in], the gate of the firstborn [through which firstborn animals were brought and slaughtered on the south side of the Altar] the water gate. And why was it called the water gate? Because through this gate they would bring the flask of water for libations on Sukkot. Rabbi Eliezer ben Yaakov says: [Because] through this gate the water trickles forth and in the future the water will issue forth from beneath the threshold of the Temple. Opposite these gates on the north side close to the west [was] Yechoniah's gate, the offering gate [through which they would bring offerings for the holy of holies which were slaughtered on the north of the Altar], the women's gate [through which women would enter to lean on (according to Rabbi Yose) or stand near (according to Rabbi Yehudah) their offerings] and the music gate. And why was it called Yechoniah's gate? Because through it Yechoniah went out to exile. In the east was Nikanors gate which had two smaller

רבנו עובדיה מברטנורא

עושיין אותן: **שער העליון**. הר הבית היה משופע ועולה ממזרח למערב, ושער הסמוך למערב הוא שער העליון. ואחריו שער הדלק, הוא שער של לשכת העץ שהיתה בדרום העזרה, ועל שם שמכניסין דרך שם עצי המערכה שדולקין על המזבח נקרא שער הדלק: **שער הבכורות**. שמכניסין שם הבכורות הנשחטים בדרום: **המים מפכים**. כדכתיב (יחזקאל מז) והנה מים מפכים מן הכתף הימנית, והיינו דרום שקרוי ימין, כדכתיב (תהלים פט) צפון וימין. וראה יחזקאל בנבואה שהיו יוצאים מבית קודש הקדשים דקים כקרני חגבים וכשמגיעים לשער זה מתגברים ונעשים כמלא פי פך קטן, והיינו דקרי להו מים מפכים: **שער הקרבן**. שם מכניסין קדשי קדשים ששחיתתן בצפון: **שער הנשים**. שבו הנשים נכנסות לסמוך על קרבנן לדברי ר' יוסי דאמר נשים סומכות רשות, ולדברי ר' יהודה ר' שמעון לעמוד על קרבנן: **שער השיר**. דרך שם היו מכניסין כלי שיר: **שבו יצא יכניה בגלותו**. שנכנס לבית המקדש להשתחוות ולטול רשות כשהלך לגולה לבבל ויצא דרך אותו שער: **שער ניקנור**.

openings one to the right and one to the left. And there were two gates in the west which did not have names [according to the Sages there were only seven gates and they prostrated themselves thirteen times opposite the thirteen breaches in the wall perpetrated by the Greeks].

(4) There were thirteen tables in the Temple: Eight were of marble located in the slaughtering area on which the entrails were rinsed and two to the west of the ramp [of the Altar] one of marble the other of silver. On the marble one they would place the limbs [to keep the meat cool, though no meat ever spoiled in the Temple, still one does not rely on miracles] and on the silver one the [93] vessels [taken out every morning] for the service. There were two tables in the hall near the Temple entrance one of marble the other of gold. On the marble one they would [temporarily] place the showbread when it was brought in [before being placed into the showbread table located in the Temple] and on the gold one when it was taken out [where it remained until it was apportioned to be eaten by the priests]. For we ascend in holiness and do not descend [and since it was lying on the golden showbread table it could not be placed afterward on a marble, or silver table]. And there was one of gold inside the Temple on which

רבנו עובדיה מברטנורא

מפורש ביומא [דף לח.]. פרק אמר להם הממונה: **פשפשין**. שערים קטנים בתוך השערים הגדולים. ואף הם ממנין י"ג שערים. ואע"ג דגם לשער בית המוקד היה לו פשפש, לא חשיב ליה, לפי שהיה קטן ביותר. אבל אלו היו גדולים קצת. והך מותניתין דשלשה עשר שערים מוקמינן לה בגמרא בירושלמי כאבא יוסי בן חנן. אבל חכמים אומרים שבעה שערים היו לעזרה ואינהו סברי דהך שלש עשרה השתחוויות כנגד שלש עשרה פרצות שפרצו מלכי יון, וכשגברו מלכי חשמונאי ונצחום וגדרו אותם פרצות, תקנו שלש עשרה השתחוויות, כנגד כל פרצה גדורה השתחוויה: **ד על של שיש מניחין את האברים**. אחר הנתוח מסדרין אותן על השלחן עד שיעלום הכהנים. ולא עשאו של כסף או של זהב דהא אין עניות במקום עשירות, לפי שהזהב והכסף מרתיחין ומסריחין והשיש מצנן ושומר הבשר שלא יסריח, ולא היו סומכין על הנס שלא הסריח בשר הקודש מעולם: **ועל של כסף כלי שרת**. כדתנן במסכת תמיד: **נותנים לחם הפנים בכניסתו**. אחר שנאפה, עד שיסדרוהו על השלחן: **ועל של זהב ביציאתו**. והיה מונח שם עד זמן חלוקו: **שמעלין בקודש ולא מורידין**. דכיון

ושני פשפשין היו לו, אחד בימינו ואחד בשמאלו. ושנים במערב שלא יהיה להם שם: **ד שלשה עשר שלחנות היו במקדש, שמונה של שיש בבית המטבחים, שעליהן מדיחין את הקרבים**. ושנים במערב הכבש, אחד של שיש ואחד של כסף על של שיש היו נותנים את האברים, על של כסף כלי שרת. ושנים באולם מבפנים על פתח הבית, אחד של שיש ואחד של זהב, על של שיש נותנין להם הפנים בכניסתו, ועל של זהב ביציאתו, שמעלין בקודש ולא מורידין. ואחד של זהב

the showbread laid upon continuously [referred to as the showbread table].

(5) There were thirteen collection chests in the Temple and on them were inscribed; New Shekel, Old Shekel, Bird-offerings, Young Pigeons for Burnt-offerings, Wood, Frankencense, Gold for vessels and on six were inscribed for [various] Freewill offerings. New shekel [were used] for

[the deposit of] the yearly shekel [which at the appointed times were removed and placed into the treasury chamber], Old Shekel were for those who did not pay last year and pays it this year [this was removed and placed into the remainder of the treasury chamber]. Bird-offerings were [used] for [those who vowed to bring] turtledoves [into which they would place the corresponding funds], Young pigeons for Burnt-offerings, were [used] for [those who vowed to bring] young pigeons and all these [i.e., two chests] were [only used] for [donative] burnt-offerings — these are the words of Rabbi Yehudah [who fears lest one dies and would thus leave funds designated for a sin-offering whose owner has died and may not be offered. This in turn would invalidate all the funds of the chest.] But the Sages [are not concerned lest one dies (see Yoma 55b) and] say: [The one marked] Bird-offerings were [used for one who required two birds] one a sin-offering and the other a burnt-offering and [the one marked] Young pigeons

רבנו עובדיה מברטנורא

שסלקוהו מעל השלחן של זהב אין מורידין אותו להניחו בשל כסף: **ה תקלין חרתין**. כדמפרש במתניתין, שבו נותנין שקלי שנה זו, וכשהגיע זמן התרומה, הגובר מוציא כל שקלים שבשופר ונותנם ללשכה כדי שיתרמו מהם. והשני כתוב עליו תקלין עתיקים, ומי שלא הביא שקלו באותה שנה מביאו בשנה שאחר כך ונותנו לשופר והגובר נוטלם ונותנם בשיירי הלשכה. והשלישי כתוב עליו קנין, והם תורים גדולים. והרביעי גזלי עולה, בני יונה קטנים, וכולן עולות. אבל המביאים קיני חובה נותנים המעות או העופות ליד הכהן ולא היו נותנים מעות לשופר, ומפרש טעמא בירושלמי, מפני התערבות, לא חיישי ואחד עולה, והשני כולן נדבה וקרבים עולות. והלכה כחכמים: **עצים**. המתנדב עצים למערכה נותן דמיהן לתוכו: **לבונה**. המתנדב לבונה נותן דמים לתוכו, והגזברים לוקחים המעות שבשופר וקונים מהן לבונה ומקטירים על המזבח: **זהב**. המתנדב זהב נותנו שם או דמי שיווי, והוא לכפורת, כלומר לכלי שרת, שהמזרקות נקראו כפורי זהב בעזרא ובדברי הימים, לפי שהכהן מקנה אצבעו בהם בין הזאה לחזאה ובין מתנות של חטאת, שהשייריים שבאצבע פסולים: **ששה לנדבה**. ששה שופרות הנותרות הן לנדבה, האחד כתוב עליו מותר חטאת, השני מותר אשם, השלישי מותר

מבפנים, שעליו להם הפנים תמיד: **ה שלשה** עשר שופרות היו במקדש, וכתוב עליהם, תקלין חרתין ותקלין עתיקין, קנין וגזלי עולה, עצים, ולבונה, זהב לכפרת. ששה לנדבה. תקלין חרתין, שבכל שנה ושנה. עתיקין, מי שלא שקל אשתקד, שוקל לשנה הבאה. קנין, הם תורים. וגזלי עולה, הן בני יונה. וכלן עולות, דברי רבי יהודה. וחקמים אומרים, קנין, אחד חטאת ואחד עולה.

for Burnt-offerings, was for [donative] burnt-offerings only.

(6) If one says: I take upon myself wood [without specifying any specific amount], he may not bring less than two logs [of the size and type used on the Altar]. Frankincense [without specification], he may not bring less than three-fingers full. Gold [coin] he may not bring less than a gold dinar

[the smallest gold coin, however, if he did not state “coin” he may give any amount]. What was done with the funds in the six [chests inscribed] for freewill offerings? They bought with them burnt-offerings, the flesh of which was for the Divine [i.e., Altar] and the hides are for the priests. The following exposition was expounded by Yehoyada the High priest: “It is a guilt-offering” [indicating that it is to benefit the priests] — “he has surely incurred guilt before the Lord” [indicating that it goes to the Altar]? (Leviticus 5:19) [Rather,] this is the general rule: Whatever comes because of sin or guilt shall be used to purchase [with the leftover funds that are placed in chest] burnt-offerings [of which] the flesh was

וגזלי עולה, כֵּלֶן עולות: ו האומר, הרי עלי עצים, לא יפחות משני גזרין. לבונה, לא יפחות מקמץ. זהב, לא יפחות מדינר זהב, ששה לנדבה, נדבה מה היו עושין בה, לוקחין בה עולות, הבשר לשם, והעורות לכהנים. זה מדרש דרש יהודיע כהן גדול, אשם הוא אשם אשם לוי (ויקרא ה). זה הפלל, כל שהוא בא משום חטא ומשום אשמה, ילקח בו עולות, הבשר לשם, והעורות

רבנו עובדיה מברטנורא

קיני זבים וזבות ויולדות, והרביעי מותר קרבנות נזיר, החמישי מותר אשם מצורע, הששי נדבה סתם. ומי שהפריש מעות לחטאת וקנה חטאתו ונתותרו מן המעות, משליך המותר לשופר שכתוב בו מותר חטאת, וכן מותר אשם משליך לשופר שכתוב בו מותר אשם, וכן כולם. ושופר שכתוב בו נדבה סתם, כל מי שנתנדב דבר למזבח נותן לתוכו: **ו לא יפחות משני גזרים**. המתנדב עצים סתם, לא יפחות משני גזרים כאותם שמסדרים על המערכה וידוע היה שיעורן. ודוקא המתנדב עצים סתם, אבל הרוצה להביא אפילו עץ אחד יביא: לא יפחות מן קומץ. וזהו שיעור הלבונה הבאה עם המנחה, דכתיב (ויקרא ו) והרים ממנו בקמצו מסולת המנחה ומשמנה ואת כל לבונתה, מה הרמה דמנחה קומץ אף לבונה קומץ. ודוקא המתנדב סתם, אבל אם רצה להביא אפילו קורט של לבונה מביא. והמתנדב זהב סתם, לא יפחות מדינר זהב. והוא שהזכיר צורת מטבע. אבל אם לא הזכיר מטבע אלא זהב סתם, מביא אפילו צנורא שהוא כמין מולג קטן: **אשם הוא אשום אשם לה**. וקשה קרא רישיה לסיפיה, דאשם הוא משמע בהוייתו ובהלכתו הוא שהוא נאכל לכהנים, ואשם לה' משמע שכולו לה'. ודרש יהודיע הכהן, אשום אשם לה' משמע שכולו לה'. ודרש יהודיע הכהן, אשום אשם לה', כל שהוא בא משום חטא ומשום אשמה כגון הפריש מעות לחטאת ואשם ונתותרו מהם, ילקח באותו המותר עולות, הבשר לה' והעורות לכהנים ונמצאו שני המקראות קיימים, אשם לה' הבשר, ואשם לכהנים העורות. והיכן מצינו מדרש זה ביהודיע, כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית ה' לכהנים

for the Divine and the skins for the priests, thus the verses are both kept, it is a guilt-offering for the Divine and a guilt-offering for the priests. And it also states: “The money for

לְכֹהֲנִים. נִמְצְאוּ שְׁנֵי כְּתוּבִים קִיּוּמִים, אֲשֶׁם לְה', וְאֲשֶׁם לְכֹהֲנִים, וְאוֹמֵר, (מַלְכִים בַּיּוֹם), כֶּסֶף אֲשֶׁם וְכֶסֶף חֲטָאוֹת לֹא יוּבָא בֵּית ה' לְכֹהֲנִים יְהוָה:

guilt-offerings and the money for the sin-offerings was not brought to the House of the Lord; it was for the priests” (II Kings 12:17) [this cannot be understood literally, rather it means, that if there is any surplus money from funds contributed for guilt-offerings and sin-offerings it was not used for “the House of the Lord” rather, it was used for burnt-offerings where the skins belong to the priests].

רבנו עובדיה מברטנורא

יהיו, ואי אפשר לומר דכסף שקדש לשם חטאת ולשם אשם יהנו ממנו הכהנים, אלא על כרחך הכי קאמר, יעשו ממנו דבר שיהנו בו הכהנים והיינו עולות שהעורות לכהנים: